

Sygn. akt II PK 144/16

POSTANOWIENIE

Dnia 9 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z powództwa M. D.
przeciwko Sądowi Rejonowemu w S.
o wynagrodzenie za pracę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 9 marca 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w S.
z dnia 14 stycznia 2016 r., sygn. akt V Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z 14 stycznia 2016 r. oddalił apelację pozwanego pracodawcy Sądu Rejonowego w S. od wyroku Sądu Rejonowego w S. z 1 października 2015 r., który zasądził 21.960,40 zł dodatku stażowego na rzecz powódki M. D., zatrudnionej na stanowisku dyrektora sądu.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podano, iż „istnieje pilna potrzeba wykładni art. 32c oraz art. 32d § 2 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych (...) ponieważ w świetle stanowiska Ministerstwa Sprawiedliwości w W. wykładnia i stosowanie tych przepisów przez sądy powinna budzić poważne wątpliwości ...”. W ocenie pozwanego z art. 32d wynika wniosek, że ustawodawca od 1 stycznia 2013 r. wyłączył dyrektorów sądów i ich zastępców spod działania ustawy o pracownikach sądów i prokuratury (za wyjątkiem art. 6-7 i 9-11) i ustanowił odrębne uregulowanie w zakresie zasad wynagradzania, ograniczając je

wyłącznie do składników wymienionych w art. 32c, a następnie w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 17 grudnia 2012 r. ograniczył wynagrodzenia do wynagrodzenia zasadniczego, dodatku specjalnego oraz nagrody za szczególne osiągnięcia w pracy. Tym samym nie było podstawy do wypłaty dodatku stażowego. Prezesom Sądów polecono wyegzekwowanie wypłaconych dodatków stażowych za sporny okres jako nienależnego świadczenia. Czyni to wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnionym, tym bardziej, że Sąd Rejonowy oparł się na wykładni dokonanej przez Sąd Najwyższy w wyroku z 13 stycznia 2015 r., II PK 74/14. Sąd Okręgowy nie podzielił poglądu Ministerstwa Sprawiedliwości i podkreślił zasadniczą rolę orzeczenia Sądu Najwyższego. Interpretacja tych samych przepisów w analogicznych sprawach dokonana przez Sąd Najwyższy oraz Sądy powszechne i Ministra Sprawiedliwości różni się zasadniczo co wymaga pilnego wypracowania wykładni nie budzącej wątpliwości w celu uniknięcia w przyszłości na tle rodzajowo analogicznych spraw zbędnych procesów o nienależyte świadczenia i narażenia Prezesów Sądów na ewentualne bliżej nieokreślone sankcje administracyjne w przypadku uznania braku podstaw do wystąpienia z takim powództwem, a pracowników na zbędne procesy o zwrot nienależnych świadczeń.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego nie został uwzględniony.

Można zrozumieć intencje wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przedstawione w jej uzasadnieniu.

Rzecz jednak w tym, że skargę kasacyjną wnosi się od prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji (art. 398¹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna nie jest też zwykłym (powszechnym) środkiem zaskarżenia. Tłumaczy to i uzasadnia reżim stawiany oraz wymagany od podstaw przedsądu. Nie ma tu dowolności, gdyż podstawy przedsądu są ściśle określone (art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c.). Obowiązują jednakowe reguły, bez względu na przedmiot sporu i jego strony.

Należy więc zauważyć, że wniosek nie wskazuje do której podstawy przysądu się odwołuje. Należy wykluczyć pierwszą podstawę przysądu, gdyż nie przedstawiono istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Nie spełnia się też druga podstawa przysądu, czyli z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Warunkuje ją potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Skarżący nie wykazuje rozbieżności w orzecznictwie sądów. Natomiast wskazanie we wniosku na odmienną wykładnię przepisów nie składa się na drugą podstawę przysądu, gdyż Sąd Najwyższy przedstawił już wykładnię spornych regulacji w wyroku z 13 stycznia 2015 r., II PK 74/14. Wykładnia prawa jest jednolita w orzecznictwie.

Nie stwierdza się nieważności postępowania, czyli podstawy przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.

Wniosek nie wykazuje, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżący nie odwołuje się do podstawy przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. i nawet hasłowo nie twierdzi, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nie ma ku temu podstaw. Należałoby zadać pytanie czy wolą prawodawcy było temporalne (od 1 stycznia 2013 r. do 31 stycznia 2014 r.) pozbawienie powódki, jako pracownika sądu, prawa do dodatku stażowego i jaka była kauza takiego czasowego pozbawienia tego dodatku. Dodatek stażowy należy do zwykłych składników wynagrodzenia określonych w art. 15 ustawy z 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury. Przepis ten nie uległ zmianie i stanowił podstawę materialną prawa do dodatku za wieloletnią pracę, przysługującego urzędnikowi i innemu pracownikowi sądu. Pozbawienie przez prawodawcę okresowo (*ex lege*) dodatku stażowego byłoby niezgodne z zasadą równego traktowania. Taką ocenę zmiany regulacji w podobnym, jeśli nie tożsamym sporze, dał Sąd Najwyższy w wyroku z 13 stycznia 2015 r., II PK 74/14. Sąd Okręgowy uznał za aktualną wykładnię prawa przedstawioną przez Sąd Najwyższy. Nie ma podstaw aby od niej odstąpić. Wniosek o przyjęcie skargi nie podważa tej wykładni, poprzestając na tezie, iż z mocy art. 32d § 2 w wersji obowiązującej w spornym okresie nie wynikało prawo do dodatku stażowego bo w przepisie tym nie było odesłania do art. 15. Z wyroku Sądu Najwyższego wynika, że dyrektor sądu nie utracił uprawnienia do dodatku stażowego po wejściu w życie od 1 stycznia 2013 r.

przepisów art. 32c oraz 32d ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 133 ze zm.). Artykuł 32d, w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 stycznia 2014 r., nie zawierał zamkniętego katalogu przepisów ustawy z 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury, mających zastosowanie do dyrektorów sądów (i ich zastępców).

Sąd Najwyższy zasadnie zauważył, że „dyrektorzy sądów (i ich zastępcy) z trudnych do wy tłumaczenia przyczyn stali by się jedyną grupą zawodową urzędników sądów i prokuratury, która została pozbawiona między innymi prawa do nagrody jubileuszowej, odprawy emerytalno-rentowej w wysokości przysługującej na podstawie pragmatyki służbowej czy dodatku stażowego. Przedstawiona więc wykładnia może budzić uzasadnione wątpliwości co do zachowania przez ustawodawcę standardów konstytucyjnych wynikających z art. 32 Konstytucji RP, gdyż byłaby to niepoparta adekwatnymi i racjonalnymi przesłankami dyferencjacja uprawnień adresatów norm prawnych charakteryzujących się daną cechą istotną (relewantną). Nie ma bowiem żadnego uzasadnienia dla zróżnicowania uprawnień urzędników sądowych w zakresie tych składników wynagrodzenia, które są ekwiwalentem za długoletnią pracę i powszechnie obowiązują w prawie urzędniczym. W tym kontekście uprawniony jest inny pogląd, a mianowicie, że zamiarem ustawodawcy było jedynie „przeniesienie” przepisu kompetencyjnego wyposażającego Ministra Sprawiedliwości w uprawnienie do określenia pewnych składników wynagrodzenia grupy urzędników sądów z ustawy o pracownikach sądów i prokuratury (art. 14 ust. 1) do ustawy określającej ustrój sądów powszechnych. (...)”. Jednak „radikalna zmiana dotychczasowych zasad wynagradzania wymagałaby jednoznacznego wskazania, że wynagrodzenie zasadnicze oraz dodatek specjalny z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków lub zadań, a także nagrody za szczególne osiągnięcia w pracy to wyłączne (jedyne) składniki wynagrodzenia tych urzędników sądowych. Biorąc to pod uwagę, uprawniony jest wniosek, że art. 32d Prawa o ustroju sądów powszechnych, w brzmieniu obowiązującym do 23 stycznia 2014 r., nie zawierał zamkniętego katalogu przepisów ustawy o pracownikach sądów i prokuratury, mających zastosowanie do dyrektorów sądów (i ich zastępców). Zmiana art. 32d Prawa o ustroju sądów powszechnych, którego ust. 2 od 24 stycznia 2014 r. otrzymał

następujące brzmienie: „Do dyrektora sądu oraz zastępcy dyrektora sądu stosuje się odpowiednio przepisy art. 6-7, art. 9-11 oraz art. 14a-18 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury (Dz.U. z 2011 r. Nr 109, poz. 639, ze zm.), rozwiewa przedstawione wątpliwości interpretacyjne. Potwierdza bowiem, że zamiarem ustawodawcy nie było pozbawienie dyrektorów sądów dotychczas przysługujących im składników wynagrodzenia. Nastąpiło zatem doprecyzowanie art. 32d tak, aby wyeliminować możliwość jego wykładni w sposób prowadzący do nieuprawnionego zróżnicowania sytuacji prawnej dyrektorów sądów i ich zastępców w stosunku do pozostałej kadry urzędniczej sądów i prokuratury”.

Skoro Sąd Najwyższy przedstawił już określoną wykładnię spornej regulacji i Sąd powszechny w zaskarżonym wyroku przyjął ją za podstawę rozstrzygnięcia w obecnej sprawie, to nie ma podstaw do stwierdzenia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Ustalenie normy prawnej mieści się w granicach dopuszczalnej wykładni prawa. Zarzuty wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wykładni tej nie podważają.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).